

Рис. 4. Модель навчальної дисципліни

Проаналізуємо запропоновану модель. Як бачимо з Рис. 4 навчальна дисципліна має сприяти становленню особистості та її світогляду, формувати компетенцій, зокрема соціально особистісні. Має розширювати уявлення студентів про наукову картину світу. Оскільки мова йде про гуманітарну дисципліну (саме вони в більшій мірі забезпечать формування вищезгаданих компетенцій), тому вона має відображати її зв'язок з комплексом природничих, фізико-математичних дисциплін. Звісно, ця дисципліна має слугувати аналітичним апаратом для студентів, щоб набути ними знання розширювали межі їх свідомості. Така дисципліна повинна слугувати лакмусом, нагадуванням про те, що наука не вершиться сама по собі, експеримент не відбувається без дій людини, і саме вона має нести відповідальність за їх результат.

Отже, підсумовуючи вище зазначене можемо зробити висновок, що освіта виступає одним з найважливіших засіб формування особистості та її світогляду. А для студентів, що навчається за фізико-математичним, природничими спеціальностями є незамінним джерелом інформації, для становлення їх наукового світогляду.

Список використаних джерел

ГСВО МОНУ. Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки магістра галузі знань 0402 Фізико-математичні науки за напрямом/спеціальністю 8.040201 Математика*. – К. : Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2012. – 46 с.

Загальна методика навчання біології [Електронний ресурс] / [І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар та ін.], за ред. І. Мороза / К. : "Либідь", 2006. – Режим доступу до ресурсу: http://npu.edu.ua/e-book/book/html/D/ipgoe_ktmn_Moroz%20I.V.%20Zagalna%20metod_uka%20navchannya%20biologii/400.html.

Турчина Т. В. Формування наукового світогляду студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / Т. В. Турчина // – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/3_ANR_2012/Pedagogica/3_99745.doc.htm.

Філософія освіти: навчальний посібник / [за загальною редакцією В. Андрущенка, І. Предборської]. – К. : Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2009. – 330 с.

Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. М. Фіцула. – К. : Видавничий центр "Академія", 2002. – 528 с. (Альма-матер).

Novitska T. V., teacher of department of methodology and methodology of studies of фізико-математичних дисциплін вищої школи, National pedagogical university the name of М. П. Dragomanov (Ukraine, Kyiv), gileya.org.ua@gmail.com

Education as a means of personality formation in the context of the modern civilization trends

The process of personality formation in the context of the modern civilization trends analyzed in this article. We emphasize the defining role of education for the formation of a person's worldview. We consider theories of training and education, their influence on the development of personality and worldview.

Key words: *personality, worldview, scientific world outlook, education, science, attitudes, beliefs, feelings.*

Новицкая Т. В., преподаватель кафедры методологии и методики учебы физико-математических дисциплин высшей школы, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), gileya.org.ua@gmail.com

Образование как одно из средств формирования личности в контексте современных цивилизационных тенденций

Анализируется процесс становления личности в контексте современных цивилизационных тенденций. Подчеркивается определяющая роль образования для формирования мировоззрения человека. Рассматриваются теории обучения и воспитания, их влияние на развитие личности и ее мировоззрения.

Ключевые слова: *личность, мировоззрение, научное мировоззрение, образование, обучение, воспитание, наука, взгляды, убеждения, чувства.*

* * *

УДК 378.6.014(430)

Купрій Т. Г.
кандидат історичних наук, доцент кафедри
філософії, Київський університет ім. Бориса Грінченка
(Україна, Київ), kupriyt@ukr.net

МАРКЕРИ СТУДЕНТОЦЕНТРИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ ПРИВАТНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ

Аналізується концепція приватного вищого навчального закладу Німеччини і його нормативна, освітня, суспільна і філософська інтенція в сучасних реаліях. На основі філософського розуміння сутності освіти як студентоцентричної квінтесенції у сучасному суспільстві, її феноменологічної ваги, автор намагається сформулювати базові засади особистісного підходу діяльності німецької вищої приватної школи. Аналіз існуючих надбань та проєктивних результатів освітньої інституції суспільного блага – вищого навчального закладу приватної форми, визначають розробку світоглядно-ціннісних та загально-теоретичних аспектів навчальної та соціальної роботи в контексті глобалізованого світу. Засади наукового аналізу і синтезу при використанні структурно-функціонального та статистичного методів, а також методу порівняльного аналізу дозволили автору дослідити успішні і ефективні впровадження приватної школи в Німеччині, які варто взяти на озброєння і в Україні.

Ключові слова: *приватна освіта, вищий навчальний заклад, якість освіти, освітня діяльність, освітня послуга.*

Русіями глобалізаційних процесів є ринкові механізми, які водночас прискорюють наукові, технічні та природознавчі розвідки. Ця діалектична взаємодія впливає також на розвиток вищої освіти: порушуються впевненість, а старі відповіді повинні знову братися під сумнів. Актуальним у цьому плані виявляється співставлення приватних і державних вищих навчальних закладів, атакож вивчення умов, що сприяють розвитку еліти суспільства.

Формування сучасної студентоцентричної філософії освіти в європейських країнах, зокрема в Німеччині, відбувається протягом останніх 15 років, з введенням Болонської системи. До завдань успішного освітнього менеджменту належить робота з колишніми студентами, а також організація практики і працевлаштування, які з успіхом проходять приватні вищі навчальні заклади. Ці зусилля сприяють загальній ідентифікації студентів із навчальним закладом. Крім того, збільшення квоти для іноземних студентів,

сприяння обміну викладачів та студентів з іноземними навчальними закладами, а також більша пропозиція англomовних заходів ймовірно зможуть відповідати майбутнім вимогам.

Аналіз філософсько-педагогічної джерельної бази свідчить, що проблемурозвитку освіти у Німеччині досліджували як німецькі, так і українські та російські вчені. Серед них доцільно назвати роботи Н. Абашкіної, С. Амеліної, Л. Барановської, М. Бауманса, У. Кленнера, О. Кратт, О. Огієнко, Д. Торопова, К. Хюфнера, О. Яковенкота ін. Серед науковців, які займаються проблематикою децентралізації управління освітою, яка є основним підґрунтям діяльності приватної вищої школи, можна виділити М. Яцейко, С. Джаміль. Однак, не дивлячись на значні напрацювання філософсько-педагогічних аспектів розвитку вищої освіти недержавної форми власності в Німеччині, накопичений вченими, існує потреба у додатковому висвітленні у науковій літературі даних питань.

Метою наукової праці є: дослідження стану приватної вищої школи в Німеччині, її соціальної місії у суспільстві та внеску у формування навчальної та професійної орієнтації на студента.

Суспільний сектор і приватні установи співіснують і взаємодіють один з одним, тим самим гарантуючи вибір освітніх програм, що дає ґрунт розвитку і запровадження інновацій у сфері освіти. Церква і інші суспільні групи інтересів беруть участь у формуванні суспільноорієнтованої держави. Право створювати приватні школи як центри навчальної і наукової освіти, які в Німеччині традиційно користуються високою репутацією передбачене конституцією (ст. 7, § 4; ст. 5, § 3), і ухвалами конституцій земель. Забезпечуючи конструктивну роботу ПВНЗ у конституції оговорюється: "Приватні школи можуть замінювати громадські, не поступаючись ним ні в яких позиціях (і майнових), тільки з дозволу держави і відповідати законам земель. У дозволі повинно бути відмовлено, якщо складові економічного і правового стану навчального закладу недостатньо забезпечено" [1, с. 137]. Член президії "Німецького товариства об'єднаних націй" К. Хюфнер зазначає, що "приватними ВНЗ керують як комерційними підприємствами, отримуючи можливість максимально гнучкої адаптації до потреб оточуючого середовища, яке змінюється". Проте, на його думку, вища школа – це не тільки ефективний сегмент німецької економіки з складовою біля 1,9 млрд. € на рік, але і система капіталовкладень у майбутнє. Таким чином, на найвищому державному рівні закріплені принципи освітнього плюралізму, соціальної відповідальності і соціального співробітництва всіх учасників освітнього процесу [5].

Для системи вищої освіти Німеччини характерна взаємодія федерального уряду і керівництва земель, що визначено законом про вищу освіту від 1975 р. Особливості діяльності як державних, так і приватних вищих навчальних закладів визначаються земельними актами. Створення і державне визнання приватної вищої школи здійснюється на підставі §70 Федерального закону про Вищу школу (HRG), а регулюється безпосередньо самими федеральними землями. Наприклад, у Берліні, яка є столицею недержавної

вищої освіти, діє Берлінський закон про Вищі школи, що вважається найбільш либеральним в Німеччині [4, с. 42].

Отримання сертифікату на акредитацію для вищого навчального закладу (Hochschulrahmengesetz) абсолютною кількістю навчальних закладів приватної форми власності свідчить про прозорі і зрозумілі вимоги для визнання державою приватних вузів (staatlich anerkannte (визнана державою)). Майже всі державно визнані ВНЗ зареєстровані на веб-сторінці www.hochschulkompass.de. Видання "Торговий журнал" (Handelsblatt) або Центр вищої освіти Німеччини (СНЕ) щорічно публікують рейтинги німецьких вузів, виходячи з різних критеріїв, пов'язаних з умовами навчання. Орієнтиром може стати список вузів журналу Focus, в якому визначено місце вузу в підприємницьких колах, тобто у працевластців. Німецька федерація і землі заключили угоду, що недержавні освітні інституції повинні бути акредитовані Науковою радою (Wissenschaftsrat) як цілому, так і за бакалаврськими, магістерськими та аспірантськими програмами, так і за іспитами й академічними ступенями. Є спеціальності, що не потребують державного визнання, зокрема релігійні.

Більшість приватних шкіл, диплом не державного зразку, вирішують проблему шляхом кооперації з державним університетом або іншою приватною школою поза Німеччиною, диплом якої Німеччина визнає. На практиці це означає, що у разі потреби документ подається в Федеральне міністерство освіти і наукових досліджень (Bundesministerium für Bildung und Forschung, BMBF) і проходить процедуру визнання його рівноцінності додатково. Зрівняння акредитаційних вимог надає право отримати диплом магістра в державному університеті, не дивлячись на наявний диплом бакалавра, отриманий в приватному. Якщо потрібно перезарахувати академічну різницю при переведенні з іншого недержавного чи іноземного вузу, також не виникає правових проблем.

У Німеччині проблеми освіти вирішуються на рівні урядів земель, які мають повну автономію у питаннях як розвитку системи освіти та управління діяльністю навчальних закладів, так й фінансового їх забезпечення. Це зумовило наявність різноманітних моделей реформування освіти та визначило загальні принципи та напрямки фінансової підтримки навчальних закладів. Міністерство (BMBF) виділяє ВНЗ тільки 5% всіх коштів, які необхідні на утримання, майже 94% – уряди земель, а біля 1% припадає на долю приватних осіб та організацій, які вкладають кошти в науку" [3, с. 108]. Вища приватна школа лише частково датуються з державного бюджету тому, що деякі навчальні заклади без цих надходжень навряд чи змогли б вижити. Деякі навчальні заклади існують за рахунок протестантської або католицької церкви.

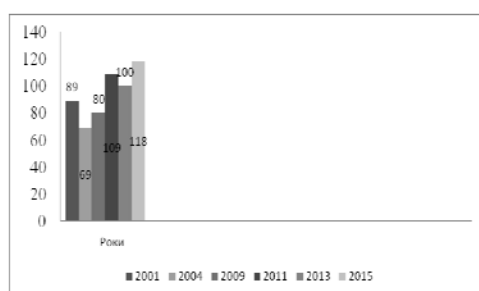
Нові приватні заклади, засновані в 90-ті роки, отримали солідну "допомогу при народженні" від окремих федеральних земель. Зрозуміло, що це державне субсидювання є постійним предметом різких суперечок. Уряду дорікають у тому, що він надає велику фінансову підтримку нещодавно утвореним приватним університетам, у той же час у державних вищих навчальних закладах, які все ще готують принаймні 95% студентів у Німеччині, відбувається

скорочення штатів та зменшується фінансування. Для держави, де освіту вважають загальнодоступним благом, підтримка освітнього приватного сектору виявилася соціальним викликом [6, s.32].

Сьогодні у ФРН існує 440 вищих навчальних закладів, з них 360 є державними, а 118 – приватними, у яких навчається більше 2 млн. студентів (у приватних – 100 тис. студентів – 5%). Рівноцінні державним дипломам дипломи 87 приватних вузів, 13 з них володіють відкритою аспірантською програмою та правом прийняття до захисту дисертацій (Promotionsrecht). З 2000 р. державну акредитацію отримували в середньому шість нових приватних вузів в рік.

Діаграма 1.

Кількість приватних вищих навчальних закладів Німеччини (станом на 2015 р.)

Перший німецький вуз подібного типу – Університет Віттен–Хердеке (Universität Witten–Herdecke) був заснований у 1982 р. Основна маса інституцій в освіту (70%) почала з’являтися у др. пол. 90–х рр., що змінило організаційно–правову основу освітньої сфери. Найбільша кількість вузів знаходяться в землях Пн. Рейн–Вестфалія, Баден–Вюртемберг и Берлін. Остання федеральна земля за 2013–2014 рр. здобула пальму першості у кількості приватних шкіл. У Берліні студентів навчає 29 приватних шкіл, дипломи 8 з яких рівнозначні державним.

Приватні вузи в Німеччині це: класичні університети (факультети медичних, гуманітарних і природничих наук, теології, соціології, сільського і лісового господарства, інженерії); професійні вищі школи, де готують спеціалістів з економіки, бізнесу, менеджменту; вищі школи мистецтв (мистецькі і музичні коледжі) готують фахівців з музикології, історії мистецтв; теологічні заклади” [2, с.99].

Головним принципом вищої освіти в Німеччині є “академічна мобільність” – система, що дозволяє будь–якому студенту самостійно визначати перелік дисциплін, що вивчаються, які увійдуть до його диплома, а також суміщати учбовий процес з науковими дослідженнями. У приватних вищих навчальних закладах тим часом практикуються іспити й співбесіди. У цьому відношенні вони мають певну перевагу в конкуренції з державними закладами, коли йдеться про залучення “найсвітліших голів”. Зважаючи на запровадження у минулому 2013–2014 н. рр. управлінськими структурами положення про “обмежену кількість” ліцензійних місць (Numerus Clausus) є перспектива розширення як кількісно (на даний час в середньому у приватних вищих школах навчається до 2

тис. студентів), так і якісно навчально–наукової діяльності приватних вишів.

За словами П.Лееса, прес–секретаря Союзу приватних вузів Німеччини (Verband der Privaten Hochschulen), навчання в приватних вузах відрізняється в першу чергу індивідуальним підходом до студентів. На відміну від державних університетів, де професори завантажені і до них можна звернутися тільки в їх прийомні години один раз в тиждень, тому, що за інформацією Німецького об’єднання студентів (Deutsches Studentenwerk), в держуніверситетах, на одного професора може доводитися в середньому до 60 студентів. У приватних вузах, де кількість студентів у групі в рази менша, це число вшестеро менше і студенти–“приватники” у будь–який час можуть зв’язатися з викладачами.

Друга відмінна риса приватних університетів – це міжнародна спрямованість і викладання дисциплін англійською мовою. Саме тому ці вузи такі популярні серед іноземців. У Німеччині серед приватних закладів дуже багато інтернаціональних, у яких безпосередньо працюють іноземні партнери, тому слід відзначити відносно велику кількість іноземців як серед викладачів, так і серед студентів. Практична направленість навчання за кордоном у міжнародних компаніях, отримання диплому міжнародного зразку є також привабливою для студентів.

Ще один плюс – тісна співпраця приватних вузів з сферою бізнесу. Приватні ВНЗ часто налагоджують контакти з підприємствами. Багато викладачів одночасно є керівниками великих компаній, а значить, їх студенти можуть відбути практику в престижній фірмі і навіть влаштуватися туди на роботу. Більш того деякі приватні вузи надають гарантію працевлаштування. Якщо новоспечений фахівець не знаходить роботу протягом шести місяців, значна частина суми за навчання повертається. Крім того, в приватних вузах дуже сильно розвинена корпоративна культура. Відомо і те, що випускники престижного приватного університету, що працюють в великих концернах, охоче беруть на роботу вихідців зі своєї альма–матер. А студенти, що закінчили, наприклад, Вищу юридичну школу імені Буцеріуса в Гамбурзі (Bucerius Law School) або Університет Цеппеліна у Фрідріхсхафене (Zeppelin University), у працевлаштуванні майже нарозхват. Кращими медиками Німеччини багато хто вважає саме випускників медичного факультету Університету Віттен–Хердеке – найстарішого приватного університету в країні. У сфері економіки і права є дуже престижні приватні університети, випускники яких влаштовуються на високооплачувані посади. Проте більше всього цінуються випускники приватних університетів за спеціальностями ЗМІ, графічний дизайн, дизайн одягу.

Охочим будувати кар’єру в бізнесі, готельно–ресторанному і туристичному управлінні, авіаційному менеджменті і інших прикладних напрямках переважно вибрати саме приватний вуз. Державні університети з такими спеціальностями серйозно поступаються приватним із–за відсутності налагоджених зв’язків з базами практики, переважання в штаті професорів–теоретиків, використання застарілої учбово–методологічної бази. Крім того, значна частина програм

доступна тільки німецькою мовою навчання, що для деяких студентів може представляти додаткові труднощі.

Хоча у технічних спеціальностях краще сприймаються випускники державних вузів, але у Міжнародному університеті Бремена (International University Bremen-IUB) високірейтинги спеціальностей біохімії молекулярної біології, біохімічного інжинірингу, біоінформатики, електроніки, хімії, математики і фізики. В міжнародній вищій школі бізнесу і менеджменту у БадХоннефі (International University of Applied Sciences Bad Honnef) пропонуються бакалаврські програми по авіації, IT-технологіям і медицині, а в Міжнародному університеті психоаналітики в Берліні (Die Psychoanalytische Hochschule in Berlin) – практичної психології та психоаналізу.

Більшість спеціальностей у ПВНЗ так чи інакше пов'язана з професіями, навчання, яких не вимагає довгострокових інвестицій в устаткування, але за технічними спеціальностями відбуваються кооперації великих і фінансово могутніх організацій з приватними школами. Наприклад Бундесвер в останні роки фактично викупив в "bhw-Вища школа" всі місця на курсі інженерів-будівельників" [5].

Йдучи на зустріч студенту, оскільки навчання є платним і складає на даний час біля 15–20 тис. € на рік, окремі ПВНЗ дозволяють фінансування за моделлю "відстрокового платежу". В цьому випадку оплата навчання відстроковується на час після завершення навчання і працевлаштування. Додатково у німецькому законодавстві існує практика повернення частини коштів за рахунок податків. Інколи, якщо дохід студента і його родини незначний, а вища школа має сертифікат державного зразку, він може отримати безвідсотковий кредит (BafoG). Для студентів оплата є прийнятною, зважаючи на включення в неї проживання, харчування, страхування. Якщо ще дивитися на фінансову складову, то варто зазначити, що оплата здійснюється і в багатьох державних вузах. Це залежить від федеральної землі. Наприклад, у Баварії, Бремені, Гамбурзі, Нижній Саксонії здійснюється обов'язкова оплата у розмірі 500 € на рік як складова навчальної програми.

При всіх позитивних тенденціях розвитку приватної вищої школи в більшості приватних ВНЗ в Німеччині значущість наукових досліджень є досить незначною. Спеціальності вузькопрофільні, що звичайно підвищує шанси на ринку праці, проте і збільшує ризики залишитися без роботи зі зміною макроекономічної ситуації. Можливість вибору спеціальностей у приватних вищих навчальних закладах найчастіше є обмеженою. Ще донедавна цей вибір обмежувався переважно декількома (модними) спеціальностями, які користувалися підвищеним попитом і які не пропонувалися у державних закладах, або пропонувалися у недостатній кількості порівняно з попитом.

Проводячи соціологічний аналіз варто зазначити, що на "виході" вища приватна школа може похизуватися кращими результатами ніж державна: всього 6% студентів полишає навчання (в державних 21%), 90% – проходить навчальну програму у визначений строк (в

державних 39%) [4, s. 51]. Абсолютна частина студентів-випускників приватних вищів має досвід роботи, оскільки є можливість суміщати навчання і практику, бо чимало спеціальностей мають вечірні форми навчання.

Проведений розгляд особливостей діяльності приватного вищого навчального закладу дозволяє зробити висновки про те, що університет є місцем підготовки молоді та інших вікових груп населення до виконання своєї місії у суспільстві, що базується на знаннях і все більше потребує навичок високого рівня, ділової хватки, комунікацій та інформаційних технологій. Приватні навчальні заклади у Німеччині дійсно є відповіддю на дефіцит державних, а також на старі закостенілі структури успадкованої системи університетської освіти. Однак, незважаючи на багато ініціатив і прикладів, які варто перейняти, вони не є ідеальним шляхом. Як показує практика, розвинута система освіти з широким вибором спеціальностей, із різноманітними можливостями є конкурентоспроможною на світовому ринку освітніх послуг. Але навіть якщо приклад приватних навчальних закладів не можна цілковито скопіювати, всетаки вони показують надійні шляхи, які надають їм та їх студентам переваги у глобальній конкуренції, а також зменшують навантаження на бюджет країни.

Перспективи подальших досліджень виявляються у з'ясуванні потреби освітнього простору у значній кількості приватних вищих навчальних закладів в Україні. Адже, на сьогодні функціонує біля 100 ПВНЗ, переважна більшість, яких випускає студентів з низькою кваліфікацією і професійною компетенцією. Випускники не можуть працевлаштуватися і поповнюють ряди безробітних. Німецький досвід, а також подальші емпіричні реформаційні впровадження можуть показати шлях виходу з глибокої вітчизняної освітньої кризи.

Список використаних джерел

1. Конституция Федеративной республики Германии // Конституции зарубежных государств. – М.: Международные отношения, 2003. – С. 101–152.
2. Сухова Е.Е. Структурная трансформация высшего образования в Германии в контексте Болонского процесса / Е.Е. Сухова // Вопросы образования. – 2009. – №3. – С. 94–112.
3. Хюфнер К. Управление та фінансування вищої освіти в Німеччині / К. Хюфнер // Вища школа. – 2005. – №6. – С. 97–117.
4. Baumanns M. Universitäre Bildung aus Sicht einer privaten Uni / M. Baumanns. – Berlin: Lomonossow, DAMU-Hefte, 2004. – №3. – С. 39–53.
5. Hüfner K. Durch Bildung zum idealen Menschen / Klaus Hüfner [Електронний ресурс]. Електронні дані. – Дата доступу: 29.05.2006. – Режим доступу: http://www.dgvr.de/fileadmin/publications/PDFs/Zeitschrift_VN/VN_2006/Heft_5_2006/04_h%C3%BCfner_VN_5_06_6-10-06.pdf
6. Turner G. Hochschule zwischen Vorstellung und Wirklichkeit / G. Turner. – Berlin: Dietz, 2001. – 186 s.

References

1. Konstitucija Federativnoj respubliky Germanii // Konstitucii zarubezhnyh gosudarstv. – M.: Mezhdunarodnye otnoshenija, 2003. – S. 101–152.
2. Suhova E. E. Strukturnaja transformacija vysshego obrazovanija v Germanii v kontekste Bolonskogo processa / E. E. Suhova // Voprosy obrazovanija. – 2009. – №3. – S. 94–112.
3. Hjufer K. Upravlinnja ta finansuvannja vyshhoj osvity v Nimechchyni / K. Hjufer // Vyshha shkola. – 2005. – №6. – S. 97–117.
4. Baumanns M. Universitäre Bildung aus Sicht einer privaten Uni

/ M. Baumanns. – Berlin: Lomonossow, DAMU–Hefte, 2004. – №3. – S. 39–53.

5. Hüfner K. Durch Bildung zum idealen Menschen / Klaus Hüfner [Elektronni resurs]. Elektronni dani. – Data dostupu: 29.05.2006. – Rezhim dostupu: http://www.dgvm.de/fileadmin/publications/PDFs/Zeitschrift_VN/VN_2006/Heft_5_2006/04_h%C3%BCfner_VN_5-06_6-10-06.pdf

6. Turner G. Hochschule zwischen Vorstellung und Wirklichkeit / G. Turner. – Berlin: Dietz, 2001. – 186 s.

Kupriy T. G., *candidate of historical sciences, associate professor of department of philosophy, Boris Grinchenko Kyiv University (Ukraine, Kiev), kupriyt@ukr.net*

Markers of student's centre philosophy of private higher education of Germany

In the article conception of private higher educational establishment of Germany is analysed and him normative, educational, public and philosophical intention in modern realities. On the basis of the philosophical understanding of essence of education as student's centre quintessence in modern society, it phenomenological weight, an author tries to formulate base principles of personality approach of activity of German higher private school. Analysis of existent properties and project's results of educational institution – of public benefit higher educational establishment of private form, determine development of the view – valued and in – theoretical aspects of educational and social work in the context of the globalizing world. Principles of scientific analysis and synthesis at the use of structurally functional and statistical methods, and also it was allowed the method of comparative analysis to probe successful and effective introductions of private school an author in Germany, which it costs to take on an armament and at Ukraine.

Keywords: private education, higher educational establishment, quality of education, educational activity, educational favour.

Куприй Т. Г., кандидат исторических наук, доцент кафедры философии, Киевский университет им. Бориса Гринченка (Украина, Киев), kupriyt@ukr.net

Маркеры студентоцентрической философии частного высшего образования Германии

Анализируется концепция частного высшего учебного заведения Германии и его нормативная, образовательная, общественная и философская интенция в современных реалиях. На основе философского понимания сущности образования как студентоцентрической квинтэссенции в современном обществе, ее феноменологического веса, автор пытается сформулировать базовые принципы личностного подхода деятельности немецкой высшей частной школы. Анализ существующего достояния и проективных результатов образовательной институции общественного блага – высшего учебного заведения частной формы, определяют разработку мировоззренческо-ценностных и теоретических аспектов учебной и социальной работы в контексте глобализующего мира. Принципы научного анализа и синтеза при использовании структурно функционального и статистического методов, а также метода сравнительного анализа позволили автору исследовать успешные и эффективные внедрения частной школы в Германии, которые стоит взять на вооружение и на Украине.

Ключевые слова: частное образование, высшее учебное заведение, качество образования, образовательная деятельность, образовательная услуга.

* * *

УДК 821

Хасаноглу М. Г.
преподаватель, Бакинский славянский университет
(Азербайджан, Баку), mehmet_guder@hotmail.com

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ МЫСЛИ И ИДЕИ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ МЕХМЕТААКИФАЭРСОЯ

МехметАкифЭрсой высоко оценивает науку, образование, в своем творчестве широко пропагандировал педагогические мысли и идеи Мехмет. Он также высоко ценит нравственное, патристическое, религиозное, эстетическое, юридическое и семейное воспитание. Он был сторонником сохранения соблюдения национальных традиций в вопросах воспитания.

Ключевые слова: Мехмет Акиф Эрсой, “Сафахат” и вопросы воспитания, нравственное воспитание, воспитание патриотизма.

(статья друкується мовою оригіналу)

Мехмет Акиф Эрсой один из самых выдающихся деятелей Турецкой литературы. Он, успешно оценив

политическую и общественную жизнь своего времени, использовал это в своих произведениях.

Сборник стихов МехметаАкифаЭрсоя называется “Сафахат” и он состоит из семи книг. По мере ознакомления с собранными здесь стихотворениями выявляется все аспекты творчества поэта. Потому что МехметАкиф, обратив большинство событий свидетелем которых он явился в стихотворную форму включил их в это издание. Первая книга “Сафахата” называется “Сафахат”, она впервые была издана в 1911 году. Отражающая социально–политические потрясения общества, эта книга объединяет в себе такие произведения как “Кюфе”, “Квартальная чайная”, “Мейхана”, “Старуха и Омар”, “Больной”, “Сейфи баба”.

Вторая книга “Сафахата” под названием “Голоса истины” впервые была опубликована в 1912 году. Эта часть книги была написана со слов близкого друга поэта Абдуррашида Ибрагима Эфенди. Здесь МехметАкиф описывает не только положение Турции, но и всего Исламского мира того времени. “Голоса истины” считается третьей книгой “Сафахата”. В эту напечатанную в 1913 году книгу были включены стихи, выступающие против существующего общественно–политического строя, несправедливости, невежества, дискриминации.

В 1914 году в четвертой книге “Сафахата” под названием “В кресле Фатиха” были напечатаны одноименные стихи. В конце 1914 года поэт посетил Берлин и в результате этой поездки получил возможность познакомиться с Европой. Он отразил впечатления, полученные в этом путешествии в изданном 5 марта 1915 года произведении под названием “Берлинские воспоминания”.

В 1917 году он собрал воедино некоторые стихотворения, написанные после 1914 года, стихи вместе с “Берлинскими воспоминаниями” издает 5 книгу “Сафахата”. Глава “Сафахата” под названием “Асим” является важнейшей частью в оценке социальной жизни.

Седьмая книга “Сафахата” называется “Тени”. Книга издана в 1933 году.

Включенные в этот сборник стихи МехметаАкифа в полной мере отражали педагогические мысли и идеи поэта. Высоко оценивающий образование, науку МехметАкиф говорил: “Образование, просвещение... Образование, просвещение... Для нас нет иного выхода. Если мы хотим жить, то, прежде всего, должны обратиться к нему. И мир, и религия, и судный день – все они связаны с просвещением и образованием” [4, с. 87].

После объявления Второй Конституции одним из самых обсуждаемых тем о Турции стал вопрос образования. Значимость этого вопроса высоко оценивалась всеми научными деятелями того времени. МехметЭрсой также как и самые передовые люди своего времени считал образование и просвещение важнейшими и ценнейшими задачами общества. Можно сказать, что в турецкой литературе XX века нет такого поэта, всесторонне понимающего свое общество. Он был великим поэтом, человеком мысли и идеи, был также известен как общественный деятель, принимающий проблемы общества как свои,